

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди
Кафедра загальної педагогіки і педагогіки вищої школи

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Теорія та методика викладання у вищій школі

*(назва навчальної
дисципліни)*

рівня вищої освіти третього (освітньо-наукового)

(назва рівня вищої освіти)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки

(код і назва спеціальності)

освітня програма Освітні, педагогічні науки

(шифр і назва)

Шифр за навчальним планом 1.4

Харків – 2020 рік

Робоча програма розроблена на підставі навчальної програми «Теорія та методика викладання у вищій школі, затвердженої на засіданні Вченої ради ХНПУ імені Г.С. Сковороди протокол від «30» червня 2020 року № 4

Розробники програми: Зеленська Людмила Дмитрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри загальної педагогіки і педагогіки вищої школи;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки

Протокол від. “_28_” серпня 2020 року № _1_

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор
Золотухіна С. Т.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, рівень вищої освіти 011 Освітні, педагогічні науки	Характеристика навчальної дисципліни			
		Денна/вечірня форма навчання		заочна форма навчання	
Мова викладання: українська					
Кількість кредитів – 4	Галузь знань <u>01 Освіта/Педагогіка</u> (шифр і назва)	Вид дисципліни (<u>обов'язкова</u> / вибіркова)			
	Спеціальність <u>011 Освітні, педагогічні науки</u>				
Модулів – 2	Освітня програма Освітні, педагогічні науки (шифр і назва)	Рік підготовки:			
Змістових модулів – 2		другий			
Загальна кількість годин – 120		Семестр			
	III	IV	III	IV	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 6	Рівень вищої освіти: <u>третій (освітньо-науковий)</u>	Лекції			
		8	8	<u>4</u>	<u>2</u>
		Практичні, семінарські			
		12	12	<u>4</u>	<u>6</u>
		Лабораторні			
		Самостійна робота			
		80		<u>104</u>	
Індивідуальні завдання: 0 год.					
Вид контролю:					
		іспит		іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
 для денної/вечірньої форми навчання – 40/80
 для заочної форми навчання – 16/104

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою є сприяння формуванню здатності здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти розв'язувати комплексні проблеми в галузі вищої професійної освіти, що передбачає переосмислення й набуття цілісних знань з історії, філософії освіти, педагогіки, методики, формування практичних умінь і навичок організації освітнього процесу в ЗВО, загальної й академічної культури.

Завдання – оволодіння такими компетентностями:

ІК здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду;

ЗК7 здатність спілкуватися українською/іноземними мовами з урахуванням особливостей використання професійної лексики, демонструючи граматичну правильність, лексичний діапазон і соціолінгвістичну відповідність власного мовлення;

ЗК8 здатність розуміти загальноосвітній і національний контексти розвитку вищої (університетської) освіти, ціннісні смисли та пріоритетні напрями реформування вищої освіти в Україні та враховувати їх у практичній діяльності;

ЗК9 здатність проявляти творчий підхід до розроблення освітніх технологій та їх реалізації в процесі виконання посадових обов'язків наукового співробітника, науково-педагогічного працівника;

ФК19 здатність підвищувати рівень педагогічної майстерності, формувати індивідуальний професійний образ, виявляти лідерські якості, проектувати кар'єрне зростання;

ФК20 здатність застосовувати знання з теорії та методики викладання у вищій школі в процесі викладання комплексу спеціальних (фахових) дисциплін, методичній, виховній діяльності в ЗВО;

ФК21 здатність аналізувати, створювати й ефективно використовувати навчально-методичні комплекси навчальних дисциплін, реалізовувати різні форми організації освітнього процесу в ЗВО з елементами дистанційного навчання, проводити моніторинг досягнутих результатів

3. Передумови вивчення дисципліни

філософія, історія України, культурологія, педагогіка, історія педагогіки, порівняльна педагогіка, психологія, соціологія, педагогічний менеджмент, філософські фундації та етичні орієнтири конструювання наукових проєктів, розвиток світової та вітчизняної педагогічної думки, методологія науково-педагогічного дослідження та презентація його результатів.

4. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі здатні:

ПРН6 володіти типовими для науково-педагогічної комунікації лексико-синтаксичними моделями української та іноземних мов для вибору оптимальної мовної поведінки викладача ЗВО;

ПРН7 продемонструвати знання концепцій розвитку «материнських» і «національних» моделей вищої (університетської) освіти, розуміння процесів інтеграції, сталого розвитку суспільства, цифровізації в освітній галузі на сучасному етапі;

ПРН8 аналізувати змістове забезпечення освітнього процесу в ЗВО, визначати шляхи його оновлення, критично оцінювати практичне значення нововведень у вищій школі, самостійно продукувати ідеї;

ПРН9 володіти педагогічною рефлексією для виявлення своїх ресурсних можливостей, побудови індивідуальної освітньої траєкторії, проектування стратегій саморозвитку і професійного зростання, освіти впродовж життя;

ПРН10 оптимізувати вибір форм, методів, технологій навчання і виховання у ЗВО з урахуванням оновлення освітніх програм, проводити моніторинг досягнутих результатів;

ПРН11 – володіти діагностичним інструментарієм моніторингу якості знань, умінь, навичок, інших компетентностей здобувачів освіти.

5.

Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Моделі вищої освіти ранньомодерної і модерної доби

Тема 1. Вища школа як педагогічна система

Мета і завдання, структура і функції вищої школи; вища школа як науково-педагогічна

система (заклад вищої освіти, наглядова рада, вчена рада, спеціалізована рада, робочі і дорадчі органи, ректорат, відділи, факультети, кафедри, викладачі, співробітники, здобувачі вищої освіти.

Заклад вищої освіти (державної, комунальної і приватної форм власності) як освітня установа, котра має статус юридичної особи й реалізує освітньо-професійні й освітньо-наукові програми вищої освіти; його завдання, структура, напрями діяльності; типи закладів вищої освіти (університет, академія, інститут, коледж).

Вища освіта як сукупність систематизованих знань, умінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, інших компетентностей, здобутих у закладі вищої освіти, а також неформальній освіті у відповідній галузі знань за певною кваліфікацією на рівнях вищої освіти; мета, завдання, принципи побудови системи вищої освіти України (доступність для кожного громадянина усіх форм і типів освітніх послуг, що надаються державою; рівність умов кожної людини для повної реалізації її здібностей, таланту, всебічного розвитку; гуманізм, демократизм, пріоритетність загальнолюдських духовних цінностей; органічний зв'язок освіти з національною історією, культурою, традиціями; незалежність освіти від політичних партій, громадських і релігійних організацій; науковий світський характер освіти; інтеграція з наукою та виробництвом; взаємозв'язок із наукою інших країн; гнучкість і прогностичність; єдність і наступність; безперервність і різноманітність; поєднання державного управління і громадського самоврядування в освіті); ключові позиції Болонського процесу із удосконалення вищої освіти в Україні (двоциклове навчання; кредитна система; контроль якості освіти; розширення мобільності; забезпечення працевлаштування випускників; забезпечення привабливості європейської системи освіти); ступеневість вищої освіти («молодший бакалавр», «бакалавр», «магістр», «доктор філософії», «доктор наук»); приватна освіта в Україні.

Офіційно-нормативні документи, що регламентують діяльність закладів вищої освіти, а саме: Загальна декларація прав людини (1948 р.), Конституція України (1996 р.), Закон України «Про вищу освіту» (2014 р. у редакції 2019 р.), Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (редакція станом на 16.07.2019 р.), Примірний статут вищого навчального закладу (2003 р.), Закон України «Про освіту» (2017 р.) тощо.

Тема 2. Загальноосвітній контекст ідеї вищої (університетської) освіти

Феномен і витоки «ідеї університету». Підходи до періодизації становлення й розвитку європейської системи університетської освіти. Концепції «материнських» та «національних» моделей університету. Реалізація ідеї університету в епоху Середньовіччя, Відродження, Нового часу. Питання автономії й академічних свобод у процесі становлення модерного університету. Дослідницький університет В. Гумбольдта. Модель «ідеального університету» Джона Ньюмена. Ідея університету Х. Ортега-і-Гассета («Місія університету», 1930 р.). Трансформація ідеї університету в період XIX – XX століття.

Тема 3. Становлення й розвитку вищої школи й освіти в Україні

Унікальність і значення братств у розвитку української вищої школи XVI-XVII ст. (передісторія вищої школи й освіти в Україні); Київська братська школа – загальноосвітній навчально-виховний заклад підвищеного типу, який існував у Києві у першій третині XVII ст. (1615 р.); Києво-Могилянська академія (1632 р.) як центр культури і освіти, її вплив на розвиток освіти в Україні, педагогічна діяльність П. Могили (1596-1647рр.), зв'язки із зарубіжними навчальними закладами – греко-слав'яно-латинською академією в Москві (1687 р.); становлення Львівського університету (1661 р.); вища освіта в Україні у XVIII ст.; освітні реформи XIX ст.; Статути імператорських російських університетів (1804, 1833, 1835, 1863, 1884 рр.); трансформації ідеї автономії й академічних свобод у вітчизняній вищій школі XIX-XX століть; становлення і розвиток Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди, його минуле та сучасне; наукові школи ХНПУ імені Г.С. Сковороди. Реформування та стратегічні напрями розвитку вищої освіти в Україні: причини, які викликали необхідність реформування вищої освіти, його зміст, результати і перспективи інтеграції до міжнародних освітніх систем.

Модуль 2. Теоретичні й методичні основи організації освітнього процесу у ЗВО України

Тема 1. Філософія вищої освіти на зламі XX - XXI століть

Новий образ людини та її місце в Універсумі. Ціннісні смисли вищої освіти: культурно-ціннісна, академічна, професійна, гуманістична парадигми. Поглиблення процесів інтеграції, глобалізації, інформатизації в галузі вищої освіти. Прозорість, звітність, рівність та демократичність в освіті. Компетентнісний підхід як методологія навчання у вищій школі. Європейська (2008 р.) і Національна рамки кваліфікацій (2011 р.).

Тема 2. Суб'єкти вищої освіти

Поняття та класифікація суб'єктів, які надають послуги у сфері вищої освіти. Реєстр суб'єктів

освітньої діяльності Здобувачі вищої освіти початкового (короткий цикл), першого (бакалаврського), другого (магістерського), третього (освітньо-наукового), наукового рівнів; їх права, обов'язки, соціальний статус (правовий, психологічний, педагогічний аспекти); питання адаптації здобувачів-першокурсників до умов закладу вищої освіти; робота з обдарованою молоддю; специфіка роботи з іноземцями, здобувачами з особливими освітніми потребами; академічна мобільність здобувачів вищої освіти; удосконалення і розвиток особистісно-професійного потенціалу здобувачів вищої освіти у процесі самовиховання; культура навчальної роботи здобувача вищої освіти; концепція лідерства в освіті; педагогічні умови самореалізації здобувачів вищої освіти Працевлаштування випускників.

Педагогічна професія як засіб професійно-педагогічної самореалізації викладача закладу вищої освіти: особливості, структура та функції педагогічної діяльності викладача; завдання, права та обов'язки викладача закладу вищої освіти; Деонтологічний кодекс педагога; педагогічна культура, її компоненти; мовленнєва культура; ораторське мистецтво викладача; педагогічна техніка, її компоненти; педагогічний такт та авторитет педагога; педагогічне спілкування як взаємодія суб'єктів педагогічного процесу, що здійснюється за допомогою знакових засобів і спрямоване на значущі зміни властивостей, станів, поведінки та особистісно-сенсових утворень суб'єктів; рівні педагогічного спілкування: примітивний, маніпулятивний, стандартизований, діловий, особистісний; стилі педагогічного спілкування: авторитарний, демократичний, ліберальний; самореалізація викладача закладу вищої освіти в різних видах діяльності: навчальній, виховній, громадській, самоосвітній, методичній; аудиторна та позааудиторна робота; роль та функції куратора академічної групи; викладач закладу вищої освіти як ментор, модератор, консультант; підготовка тьюторів, інструкторів, модераторів з метою розкриття внутрішніх ресурсів учасників освітнього процесу у вищій школі.

Здобувачі другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) та наукового рівнів вищої освіти як науковий потенціал закладу вищої освіти; правила вступу на навчання до магістратури, аспірантури докторантури, права і обов'язки здобувачів другого (магістерського), третього (освітньо-наукового) та наукового рівнів вищої освіти; права та обов'язки наукового керівника, консультанта; етика стосунків між керівником і здобувачем у процесі науково-дослідницької діяльності.

Тема 3. Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти

Поняття про дидактику як галузь педагогіки, котра розкриває теорію освіти і навчання, її категорії (закономірності, принципи навчання, учіння, викладання, зміст освіти, методи навчання, форми організації навчання, контроль навчально-пізнавальної діяльності); витоки дидактичних ідей; питання дидактики в працях класиків педагогіки; актуальні питання дидактики ХХІ століття.

Зміст освіти як педагогічно адаптований соціальний досвід, педагогічно адаптована система знань, способів діяльності інтелектуального і практичного характеру, досвіду творчої діяльності та емоційно-ціннісного ставлення до світу; вимоги до змісту освіти у вищій школі; державні освітні стандарти з галузі знань; базовий навчальний план, типовий навчальний план, нормативно-предметне наповнення навчального плану. Шляхи реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача вищої освіти. Навчальна дисципліна як педагогічно адаптований зміст будь-якої галузі діяльності.

Робоча програма навчальної дисципліни та її структурні складові, тематичний план, засоби проведення поточного та підсумкового контролю. Навчально-методичний комплекс дисципліни.

Тема 4. Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів

Методи навчання як упорядковані способи взаємопов'язаної діяльності учасників освітнього процесу, спрямовані на розв'язання освітніх завдань. Класифікація методів навчання за джерелом придбання знань: словесні, наочні, практичні; за характером пізнавальної діяльності студентів: пояснювальний, репродуктивний, проблемний виклад, евристичний, пошуковий, дослідницький; у залежності від діяльності викладача і здобувача освіти – бінарні; у залежності від логіки пізнання: аналітичний, синтетичний, індуктивний, дедуктивний; словесні методи навчання: монологічні – усний виклад, розповідь, пояснення, лекція; діалогічні: бесіда, дискусія, метод драматизації; наочні методи: спостереження, ілюстрація, демонстрація; практичні методи навчання: навчальні вправи, лабораторні досліди, практична робота; методи стимулювання і мотивації – ситуації успіху, похвала, ділова гра, конкурси, пред'явлення вимог, контроль.

Евристичні (сократівські) методи навчання; упровадження в практику вищої школи методів продуктивного навчання (А. В. Хуторський); активні методи навчання (сторітеллінг, метод аналізу кейсів, метод «інциденту», баскетметод, метод інверсії, формат одного запитання, гра-симуляція, дебрифінг, веб-квест тощо).

Чинники вибору методів навчання (мета заняття, зміст, навчальні можливості здобувачів, особливості особистості викладача, матеріально-технічне забезпечення).

Форми організації навчання як певний порядок (режим, межі), при якому відбувається освітній процес. Лекція – провідна форма організації навчально-пізнавальної діяльності студентів:

структура, функції, види лекцій, вимоги до лекції, оцінка якості лекції, її критерії; трансформація лекційної форми навчання в цифрову епоху (інтерактивна, проблемна, лекція на основі мультимедійних технологій) методичні поради викладачам щодо вдосконалення лекторської майстерності.

Семинар як особлива форма занять з певної теми, предмету: просемінари, семінарсько-практичні заняття, критерії оцінки семінарського заняття, умови ефективності проведення семінарів.

Практичні й лабораторні роботи (практикуми) у ЗВО; екскурсія, консультація, конференція, колоквиум як форми навчання, котрі підвищують професійний інтерес і поглиблюють рівень сформованості загальних і предметних компетентностей.

Індивідуальна та групова форми роботи на заняттях. Позааудиторні форми роботи (гуртки, факультативи, секції, клуби за інтересом, спортивні товариства, участь у громадських організаціях).

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти (СРС): сутність, види, вимоги, мотивація, контроль.

Виробнича практика як засіб професійної самореалізації здобувачів вищої освіти: завдання, зміст, види, оформлення результатів, нові підходи до її організації й проведення. Дуальна освіта: суть, шляхи реалізації.

Тема 5. Сучасні технології навчання у ЗВО. Інновації в системі освіти

Концепції навчання: догматичне, пояснювальне, проблемне програмоване навчання; організація модульно-рейтингового навчання. Дистанційна освіта та перспективи її розвитку в Україні; переваги та недоліки дистанційної освіти. Контекстне навчання в аспекті нової освітньої парадигми; особистісно-орієнтоване навчання як визнання самотності, самоцінності кожного здобувача вищої освіти, який володіє неповторним суб'єктивним досвідом; кредитно-модульне навчання у вищій школі.

Педагогічна інновація як цілеспрямоване і кероване внесення прогресивних змін в освітню практику шляхом створення, розповсюдження та освоєння новоутворень. Характеристика інноваційного педагогічного процесу у ЗВО: інноваційна діяльність, суперечності розвитку, закономірності, структура інноваційних процесів, інноваційна компетентність викладача вищої школи.

Розробка та упровадження новітніх педагогічних технологій у вищій школі (інформаційно-комунікативна, особистісно-орієнтована, кейс-технологія, проблемна, тренінгова, проєктна, MultiMedia-технологія, ігрова, коучингова, технологія візуальної комунікації, технологія інтелектуальних карт).

Тема 6. Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО

Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти як складова частина освітнього процесу у вищій школі, що передбачає перевірку, оцінку (вимірювання знання, умінь, навичок, компетентностей), облік (фіксацію результатів оцінювання у вигляді балів), його компоненти; функції контролю (контрольовальна, навчальна, діагностико-керувальна, стимулювально-мотиваційна, розвивальна, виховна).

Педагогічні вимоги до оцінювання навчальних досягнень здобувачів: об'єктивність, індивідуальний характер оцінювання, гласність контролю, всебічність оцінювання, диференційованість оцінювання, різноманітність форм, методів контролю, етичне ставлення до здобувача, повага до нього, валідність і надійність контролю, теорія ф методика організації самоконтролю.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів; методи і форми контролю; особливості тестування рівня сформованості знань та умінь здобувачів вищої освіти (відносна простота процедури й необхідного обладнання, безпосередня фіксація результатів, можливе використання як індивідуально, так і для цілих груп, зручність математичної обробки, короткочасність, наявність установлених стандартів).

Моніторинг якості професійної підготовки майбутніх фахівців: сутність, функції, види, методичні поради щодо його організації у ЗВО. Порядок оскарження контрольних заходів.

Тема 7. Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти

Навчально-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти як засіб підвищення якості підготовки фахівця та вид дослідницької діяльності, яка виконується у межах освітнього процесу, передбачена навчальним планом ЗВО і носить обов'язковий характер. Форми навчально-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти: виконання професійних завдань пошукового характеру; лабораторних робіт, які передбачають елементи наукового дослідження (складання узагальнених таблиць, структурних блок-схем лекції, переліку визначень ключових понять курсу з посиланням на джерела, анування статей, книги або окремих розділів, написання рефератів, есе, доповідей); підготовка і написання курсових, магістерських робіт; виконання конкретних професійних завдань науково-дослідницького характеру в період практики; участь груп або окремих здобувачів у виконанні індивідуальних планів кафедр.

Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (редакція станом на 16.07.2019 р.). Науково-дослідницька діяльність здобувачів вищої освіти як складова професійної підготовки майбутніх фахівців та вид дослідницької діяльності, яка виконується в позанавчальний час і носить добровільний характер. Участь здобувачів вищої освіти в роботі наукових товариств, дослідницьких та грантових проєктах, виступи на конференціях, підготовка й опублікування наукових статей. Академічна доброчесність дослідника.

Місце і роль кафедри у здійсненні науково-дослідницької роботи: підготовка та захист курсових, магістерських, дисертаційних робіт; організація та проведення науково-практичних конференцій. Техніка написання, оформлення, захисту курсової, магістерської, дисертаційної роботи. Навчально-методична робота викладача як передумова забезпечення якісної організації цілісної системи навчання у ЗВО; види й форми навчально-методичної роботи.

Розвиток творчого потенціалу викладача ЗВО: підготовка та проведення відкритих лекцій та семінарсько-практичних занять; розробка навчально-методичного забезпечення викладання навчальних дисциплін; навчання в докторантурі; науково-педагогічне стажування в закладах вищої освіти України та за кордоном; участь у науково-практичних конференціях, наукових проєктах, грантах.

Тема 8. Методика організації виховної роботи у ЗВО

Теоретико-методичні засади сучасної концепції виховання студентів; мета і завдання виховання студентської молоді; принципи (гуманізації, індивідуально-особистісної орієнтації, виховання в діяльності і спілкуванні, стимулювання лособистості до самовиховання, демократизації, цілісного підходу до виховного процесу); методи виховання студентів (методи формування свідомості особистості: освічення, навіювання, переконання, метод прикладу; методи формування досвіду суспільної поведінки: привчання, вправи, доручення, виховні ситуації; методи стимулювання і корекції поведінки: заохочення, покарання, змагання); методи самовиховання. Фактори, що визначають вибір методів виховання; основні напрями й критерії виховної роботи; національне виховання, шляхи формування національної самосвідомості студентів; громадянське виховання, його значущість та шляхи реалізації; моральне, трудове, естетичне, художнє, фізичне виховання у ЗВО.

Система виховної роботи зі студентами у ЗВО, її організаційно-методичне забезпечення; особистість викладача як коуча; соціально-психологічні, індивідуально-особисті, організаційно-методичні передумови виховної взаємодії викладача зі студентами. Позааудиторна виховна робота у ЗВО, її форми.

Виховна робота в академічній групі. Роль та функції куратора академічної групи: планування виховної роботи, проведення кураторської години, відвідування гуртожитку. Особливості студентського самоврядування у вихованні студентів. Участь куратора та студентів-активістів у роботі Інституту кураторів.

Тема 9. Наукові засади управління ЗВО

Система управління вищою школою (Міністерство освіти і науки України, міністерства і відомства України, яким підпорядковані заклади вищої освіти, місцеві органи державної влади і органи місцевого самоврядування та підпорядковані їм органи управління вищою освітою, органи громадського самоврядування, стейкхолдери). Структурні підрозділи закладу вищої освіти (кафедри, факультети): їх завдання, функції, порядок організації роботи. Навчально-науково-виробничі, навчально-наукові, науково-дослідницькі центри як структурні підрозділи ЗВО. Принципи управління ЗВО. Академічна, інституційна й фінансова автономія ЗВО. Стратегічні, практичні, оперативні завдання управління ЗВО. Ректор ЗВО: його права і обов'язки. Керівництво факультетом. Декан факультету та завідувач кафедри: права та посадові обов'язки. Вчена рада ЗВО, вчена рада факультету, наглядова рада як колегіальні органи управління ЗВО. Органи громадського самоврядування у ЗВО. Збори (конференція) трудового колективу.

Тема 10. Культура якості освітньої діяльності ЗВО

Теоретичні основи якості освіти. Індикатори якості вищої освіти. Функції управління якістю освіти. Моніторинг в галузі вищої освіти. Управління якістю вищої освіти у ЗВО. Класифікація видів оцінки якості вищої освіти. Система забезпечення ЗВО якості освітньої діяльності та якості вищої освіти. Система управління якістю підготовки кадрів у ЗВО України. Система зовнішнього забезпечення якості освітньої діяльності. Діяльність Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти. Ліцензування й акредитація як процедури контролю за якістю вищої освіти.

6.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна/вечірня форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13

Модуль 1. Моделі вищої освіти ранньомодерної і модерної доби												
Тема 1. Вища школа як педагогічна система	4	2				2	6	2				4
Тема 2. Загальноосвітній контекст ідеї вищої (університетської) освіти	14	2	4			8	14		2			12
Тема 3. Становлення і розвитку вищої школи й освіти в Україні	12		4			8	8					8
Разом за модулем 1	30	4	8			18	28	2	2			24
Модуль 2. Теоретичні й методичні основи організації освітнього процесу у ЗВО України												
Тема 1. Філософія вищої освіти на зламі ХХ – ХХІ століть	8	2				6	8	2				6
Тема 2. Суб'єкти вищої освіти	8		2			6	8					8
Тема 3. Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти	10	2	2			6	10		2			8
Тема 4. Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів	12		2			10	14	2	2			10
Тема 5. Сучасні технології навчання у ЗВО. Інновації в системі освіти.	14	2	4			8	12		2			10
Тема 6. Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО	6		2			4	6					6
Тема 7. Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти	8		2			6	10		2			8
Тема 8. Методика організації виховної роботи у ЗВО	8		2			6	8					8
Тема 9. Наукові засади управління ЗВО.	8		2			6	8					8
Тема 10. Культура якості освітньої діяльності ЗВО	8	2	2			4	8					8
Разом	90	8	20			62	92	4	8			80

за модулем 2												
Усього годин	120	12	28		-	80	120	6	10			104

7. Теми семінарських занять

<i>№ п/п</i>	<i>Назва теми</i>	<i>Години</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
1.	Загальносвітовий контекст ідеї вищої (університетської) освіти	4	0,5-2
2.	Становлення і розвитку вищої школи й освіти в Україні	4	0,5-2
3.	Суб'єкти вищої освіти	2	0,5-2
4.	Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти	2	0,5-2
5.	Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів	2	0,5-2
6.	Сучасні технології навчання у ЗВО. Інновації в системі освіти.	4	0,5-2
7.	Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО	2	0,5-2
8.	Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти	2	0,5-2
9.	Методика організації виховної роботи у ЗВО	2	0,5-2
10.	Наукові засади управління ЗВО.	2	0,5-2
11.	Культура якості освітньої діяльності ЗВО	2	0,5-2
	<i>Разом</i>	28	<i>Максимальна кількість балів – 28</i>

8. Самостійна робота

<i>№ п/п</i>	<i>Опис завдання</i>	<i>Час для виконання (год.)</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
1.	Вища школа як педагогічна система - укладання глосарію	2	0,5-1
2.	Загальносвітовий контекст ідеї вищої (університетської) освіти - підготовка й оформлення наукової доповіді	8	0,5-4
3.	Становлення і розвиток вищої школи й освіти в Україні - Опрацювання рекомендованої літератури й підготовка презентації за визначеною темою	8	0,5-3
4.	Філософія вищої освіти на зламі ХХ – ХХІ століть - складання інтелект-карти - написання есе	3 3	0,5-1 0,5-1
5.	Суб'єкти вищої освіти - складання психолого-педагогічного портрету сучасного студента	6	0,5-2
6.	Освітня компонента підготовки здобувачів вищої освіти - розроблення тематичного плану вибіркової дисципліни, формулювання мети, завдань, програмних	6	0,5-2

	результатів		
7.	Трансформація методів і форм навчання у вищій школі в контексті сучасних викликів - розроблення фрагменту нетрадиційної лекції, семінарського заняття зі спеціальності	10	0,5-2 0,5-2
8.	Сучасні технології навчання у ЗВО. Інновації в системі освіти - розроблення фрагменту лекції/семінару з використанням новітніх технологій	8	0,5-3
9.	Контрольно-оцінна діяльність у ЗВО - розроблення завдань для тестового контролю (за однією з тем фахової дисципліни)	4	0,5-2
10.	Наукова компонента підготовки здобувачів вищої освіти - укладання плану роботи студентського наукового гуртка - розроблення тематики курсових робіт /наукових проєктів з дисципліни за фахом	3 3	0,5-2 0,5-2
11.	Методика організації виховної роботи у ЗВО - укладання плану виховної роботи академічної групи на семестр	6	0,5-2
12.	Наукові засади управління ЗВО - реферування наукової літератури за визначеною проблематикою	6	0,5-2
13.	Культура якості освітньої діяльності ЗВО - складання порівняльної схеми моніторингу якості вищої освіти однієї із зарубіжних країн (за вибором) і України	4	0,5-1
	<i>Разом</i>	80	<i>Максимальна кількість балів – 32</i>

9. Контроль навчальних досягнень

Вид діяльності здобувача	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій					
Відвідування семінарських занять					
Відвідування практичних занять					
Робота на семінарському занятті		4	8	10	20
Робота на практичному занятті					
Лабораторна робота (в тому числі допуск, виконання, захист)					
Виконання завдань для самостійної роботи		3	8	12	24

Виконання модульної роботи				
Разом		16		44
Максимальна кількість балів	60			
Розрахунок коефіцієнта:	X: 100 =			

10. Форми проведення поточного контролю та критерії оцінювання

Форма проведення: комбінована.

Тривалість проведення: 10-15 хв.

Максимальна кількість балів - 2 бали: *тестові завдання (0,1 за одну правильну відповідь), участь у дискусії (0,5-2 бали), презентація завдань самостійної роботи, наукової доповіді (0,5-2 бали).*

11. Форми проведення підсумкового контролю та критерії оцінювання.

Екзамен (тестова форма) – 40 б. Тестові завдання закритого характеру 1-46, відкритого – 47-50): 1-46 – 0,5 б.; 47 – 3 б.; 48 – 4 б.; 49-50 – 5 б. Виступ на семінарському заняття – 0,5 – 2 б.

Самостійна робота за визначеними темами – 40 б.

Іспит – 40 б. (тестові завдання закритого характеру 1-46, відкритого – 47-50): 1-46 – 0,5 б.; 47 – 3 б.; 48 – 4 б.; 49-50 – 5 б.

Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно	100-90
Дуже добре	82-89
Добре	75-81
Задовільно	69-74
Достатньо	60-68
Незадовільно	0-59

12.

Методичне забезпечення

Навчальна програма дисципліни, конспекти лекцій, структурно-логічна схема вивчення дисципліни, тестові завдання для підсумкового і поточного контролю, завдання для самостійної роботи, презентації до тем. Здобувачі мають доступ до електронних варіантів методичних вказівок до самостійної роботи, силабусів навчальних дисциплін.

13.

Рекомендовані джерела

Базові

1. Зеленська Л. Д. Колегіальне самоврядування в університетах Європи та України : [програма та методичні рекомендації до вивчення модуля «Історія розвитку вищої освіти в Україні» з курсу «Педагогіка вищої школи» для магістрів та аспірантів ВНЗ III-IV рівнів акредитації]. Х. : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2011. 36 с.

2. Зеленська Л.Д., Золотухіна С.Т., Ворожбіт-Горбатюк В.В. Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Теорія та методика викладання у вищій

школі» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти. Х. : ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2020. 46 с.

3. Калашнікова Л. М., Жерновникова О.А. Педагогіка вищої школи у схемах і таблицях: навч. посібник. Харків, 2016. 260 с.

4. Лекції з педагогіки вищої школи: навч. посібник / за ред. В.І. Лозової. 2-е вид., доп. і випр. Х. : «ОВС», 2010. 480с.

5. Педагогіка: баз. підруч. для студ. вищ. навч. закладів III-IV рівнів акредитації / кол. авторів; за ред. І.Ф. Прокопенка. Х. : Фоліо, 2015. 572 с.

6. Педагогічні технології в підготовці вчителів : навч. посібник / кол. авторів ; за ред. І. Ф. Прокопенка. 3-є вид., допов. і переробл. Харків : ХНПУ, 2018. 457 с.

Допоміжні

1. Енциклопедія освіти / АПН України; [голов. Ред.. В.Г. Кремень]. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040.

2. Житеньова Н.В. Візуальні дидактичні засоби: створення та використання в освітній практиці: навч.-метод. посіб. Харків: ХНПУ, 2019.

3. Зайченко І.В. Педагогіка і методика навчання у вищій школі : навчальний посібник. 2-е вид., переробл. і доп. Київ : Видавництво Ліра. К, 2016. 456 с.

4. Зайченко І.В., Теслюк В.М., Каленський А.Н. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи. Основи педагогічної майстерності та етика викладача вищої школи : підручник / За ред. проф. І.В. Зайченка. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 484 с.

5. Зеленська Л.Д. Учена рада університету: історія, теорія, досвід : монографія / Л.Д. Зеленська. Х. : ХНАДУ, 2011. 480 с.

6. Клепко С.Ф. Філософія освіти в європейському контексті: монографія / С.Ф. Клепко. Полтава : ПОППО, 2006. 328 с.

7. Литвинов А.С. Педагогічний провайдинг інновацій в освіті: навч. посібник / за заг. наук. ред. д. пед. н., проф. В. В. Борисова. Суми. Університетська книга, 2017. 265 с.

8. Луначек В.Е. Основи педагогіки вищої школи: навч. посібник. 2-ге видання, випр.. та доп. Харків : ФОП Панов А.М., 2019. 220 с.

9. Любар О. О. Історія української школи і педагогіки : навч. посіб. / О. О. Любар, М. Г. Стельмахович, Д. Т. Федоренко; за ред. О. Любара. К. : Т-во «Знання», КОО, 2003. 450 с. (Вища освіта ХХІ століття).

10. Мельничук І. М. Основи педагогіки та психології вищої школи: Навчальний посібник. Тернопіль : Вектор, 2018. 336 с.

11. Мещанінов О.П. Сучасні моделі розвитку університетської освіти в Україні: монографія. Київ ; Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2005. 460 с.

12. Резван О.О. Методика викладання у вищій школі: навч. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. Харків: ХНАДУ, 2013. 171 с.

13. Слєпкань З.І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі: навч. посіб. для магістр. вищ. навч. закл. Київ: Вища шк., 2005. 239 с.

14. Тверезовська Н.Т., Сидоренко В.Н. Методологія педагогічного дослідження. Навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2014. 440 с.

15. Українське студентство у пошуках ідентичності : монографія / за ред. В.Л. Арбеніної, Л.Г. Сокурянської. Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. 520 с.

5. Додаткові ресурси

<http://www.mon.gov.ua/> – Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України;

<http://www.pu.ac.kharkov.ua/> – Сайт Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди;

<http://nbuv.gov.ua/> – Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського;

<http://www.dnpb.gov.ua/> – Сайт Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського;

<http://korolenko.kharkov.com/> – Сайт Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка;

<http://www.osvita.org.ua/> – Освітній портал – освіта в Україні, освіта за кордоном;

<http://guonkh.gov.ua/> – Офіційний сайт Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації;

<http://www.gumer.info/> – Библиотека Гумер – гуманитарні науки

[presa.ua > suchasna-osvita-ukraini](#) – газета «Сучасна освіта України»

[presa.ua>vsja-pedagogichna-presa-komplek.](#) – газета [«Вся педагогічна преса»](#)

[lib.vippo.org.ua > periodyka](#) - Вища освіта України

Додаток А

Завдання для підсумкового контролю (іспит у формі тестів)

Варіант 1

1. Об'єктом педагогіки вищої школи є:

- а) педагогічна система вищої школи;
- б) система вищої освіти і педагогічні процеси в ній;
- в) освіта фахівця вищої кваліфікації;
- г) діяльність ЗВО різних форм власності.

2. Дидактика вищої школи, розробляючи нові технології навчання і напрями наукових досліджень, виконує функцію:

- а) проєктивно-конструктивну;
- б) прогностичну;
- в) аналітичну;
- г) продукування.

3. Педагогіка вищої школи – це ...

- а) наука про навчання та виховання студентів, формування особистості фахівця вищої кваліфікації;
- б) суспільно-гуманітарна наука, що виникла на базі загальної (шкільної) педагогіки;
- в) галузь педагогічної науки, що вивчає педагогічні закономірності й засоби організації та здійснення освітнього процесу (самоосвіти), навчання і виховання (самовиховання), розвитку (саморозвитку) і професійної підготовки студентів до певного виду діяльності й суспільного життя;
- г) наука про проєктування, організацію і проведення навчального процесу, із обов'язковим застосуванням комфортних умов для викладача і студентів.

4. Метою педагогіки вищої школи є:

- а) дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання здобувачів вищої освіти різних рівнів;
- б) дослідження закономірностей розвитку, виховання і навчання здобувачів вищої освіти і розроблення на цій основі шляхів удосконалення процесу підготовки кваліфікованого фахівця;
- в) формування компетентного вчителя, який володіє методологією педагогічної науки;
- г) формування фахівця вищої кваліфікації для різних галузей народного господарства.

5. Поняття «педагогічна система» було введено до наукового обігу

- а) Н. Кузьміною;
- б) В. Галузинським;
- в) В. Сухомлинським;
- г) Ю. Бабанським

6. Викладач ЗВО покликаний виконувати такі функції:

- а) управлінську;
- б) організаторську;
- в) виховну;
- г) розвивальну;
- г) соціалізацій;

- д) спонукання;
- е) профорієнтаційну;
- є) акумулювання суспільної думки.

7. Статут ЗВО охоплює такі розділи:

- а) Загальні положення.
- б) Структура і управління університету.
- в) Співробітники університету .
- г) Діяльність університету.
- ґ) Права університету.
- д) Бібліотека університету.
- е) Фінансово-господарська діяльність університету.
- є) Міжнародне співробітництво;
- ж) Громадські організації;
- з) Студенти і аспіранти.

8. Порядок створення, реорганізації, ліквідації, ліцензування, атестації та акредитації ЗВО, здійснення державного контролю за якістю підготовки фахівців ЗВО встановлює:

- а) Кабінет міністрів України;
- б) Міністерство освіти і науки;
- в) Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти;
- г) Національна Академія Педагогічних Наук України.

9. Порядок організації освітнього процесу, форми навчання та контролю за набуттям здобувачами знань, порядок проведення атестації та тривалість канікул встановлює:

- а) Кабінет міністрів України;
- б) Міністерство освіти і науки України;
- в) Віце-прем'єр-міністр України;
- г) Заклад вищої освіти.

10. Педагогічна технологія – це

а) цільова, відносно завершена сукупність взаємозалежних циклів навчальної, виховної та освітньо-розвивальної взаємодії викладача і студентів;

б) продумана в усіх деталях модель педагогічної діяльності з проектування, організації та проведення навчального процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для здобувачів та педагогів;

в) процес підготовки та передачі інформації, який відкриває нові варіанти навчання, пов'язані з унікальними можливостями сучасних засобів навчання;

г) технологія, що виробляє найціннішу людську якість, – стійкість у боротьбі з труднощами.

11. Заклад вищої освіти або структурний підрозділ університету, академії, який здійснює підготовку фахівців на першому рівні вищої освіти за освітньо-професійними програмами з певної галузі знань:

- а) технікум;
- б) коледж;
- в) інститут;

г) ліцей.

12. Згідно з Положенням "Про організацію освітнього процесу у ЗВО", самостійна робота студента/здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Серед функцій самостійної роботи виокремлюють.

- а) пізнавальну;
- б) самостійну;
- в) виховну;
- г) коригувальну;
- г) прогностичну;
- д) комунікативну;
- е) розвивальну;
- є) діагностичну.

13. Для вирішення поточних питань діяльності ЗВО створюються робочі органи:

- а) ректорат;
- б) кафедри;
- в) деканати;
- г) приймальна комісія;
- г) філії;
- д) бібліотека.

14. З огляду на місце і час проведення самостійної роботи студентів/здобувачів, характер керівництва нею з боку викладача і способу здійснення контролю за її результатами виокремлюють:

- а) самостійну роботу студентів/здобувачів на аудиторних заняттях, позааудиторну самостійну роботу, індивідуальні заняття з викладачем;
- б) обов'язкову, бажану, добровільну;
- в) репродуктивну, реконструктивну, творчу;
- г) навчально-пізнавальну і професійну.

15. «Студентство» – це

- а) частина дорослого населення, яка об'єднується поняттям молодь, і виховання якої є обов'язком педагогів вищої школи;
- б) частина дорослого населення, яка характеризується особливими умовами життя, праці, побуту, особливою суспільною поведінкою і психологією, для якої набуття знань і підготовка себе для майбутньої діяльності в суспільному виробництві, науці і культурі є головним і здебільшого єдиним заняттям;
- в) частина дорослого населення, якій притаманний спільний комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей;
- г) частина дорослого населення, яка досягла повноліття.

16. «Вікові особливості студентів» – це

- а) фізичні властивості, притаманні більшості людей одного віку;
- б) комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей, які притаманні більшості людей одного віку;

в) інтелектуальні властивості, які притаманні більшості людей одного віку;

г) мотиваційні властивості, які притаманні більшості людей одного віку.

17. Нормативна (обов'язкова) компонента навчального плану включає:

а) групу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін;

б) групу фундаментальних дисциплін;

в) групу гуманітарних, соціально-економічних та фундаментальних дисциплін;

г) групу фундаментальних дисциплін, дисциплін вільного вибору ЗВО та дисциплін вільного вибору студента/здобувача

18. Дидактика вищої школи – це

а) наука про моделі спільної педагогічної діяльності викладача і студентів/здобувачів;

б) наука про органічну єдність і взаємозв'язок викладання і учіння;

в) галузь педагогіки, яка вивчає і досліджує проблеми освіти і навчання;

г) наука про закономірності навчання і виховання здобувачів вищої освіти, а також їхню наукову і професійну підготовку як фахівців відповідно до вимог держави;

19. Форма організації навчання – це

а) продумана в деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації і реалізації освітнього процесу;

б) система організації освітньої діяльності здобувачів вищої освіти, в основі якої лежить органічна єдність і взаємозв'язок викладання і учіння, які спрямовані на досягнення цілей навчання і виховання;

в) діяльність педагога в освітньому процесі, спрямована на формування і розвиток особистості вихованців;

г) обмежена в просторі діяльність викладача і студентів/здобувачів, яка відбувається за встановленим порядком у певному режимі;

20. Із наведеного переліку послідовно відберіть принципи, методи, форми організації навчання у вищій школі (відповідь подайте у вигляді цифри та літери):

а) принципи навчання;

б) методи навчання;

в) форми навчання.

1. дискусія;

2. науковість навчання;

3. семінар;

4. екскурсія;

5. бесіда;

6. олімпіада;

7. урахуванні вікових та індивідуальних особливостей студентів;

8. самостійне спостереження;

9. конкурс;

10. пояснення.

21. Педагогічний експеримент охоплює такі етапи:

а) природний;

- б) лабораторний;
- в) контрольний;
- г) констатувальний;
- г) пошуковий;
- д) формувальний.

22. В Україні чинними є ЗВО таких типів:

- а) університет, академія, інститут, коледж;
- б) дослідницький університет, інститут, коледж, заклад вищої освіти I-II рівнів акредитації;
- в) національний університет, державний університет, інститут підвищення кваліфікації;
- г) університет, академія, технікум, коледж, ліцей.

23. Визначте для кожної з наведених форм навчання її основне призначення (відповідь подайте у вигляді цифри та літери):

1. Семінарське заняття.
2. Лекція вдвох.
3. Виробничо-технологічна практика.
4. Навчально-ділова гра.
5. Лабораторне заняття.

а) моделювати реальні професійні ситуації обговорення теоретичних і практичних питань представниками різних наукових шкіл та залучати до мисленевого пошуку аудиторію;

б) формувати в студентів/здобувачів уміння і навички практичного застосування теоретичних положень шляхом індивідуального виконання завдань;

в) сприяти оволодінню студентами/здобувачами практичними вміннями і навичками роботи з устаткуванням, обчислювальною технікою, а також методикою експериментальних досліджень;

г) формувати в студентів/здобувачів вміння і навички виконувати трудові і виробничі процеси в цілому, набувати досвіду роботи на виробництві;

г) вчити студентів/здобувачів самостійно приймати рішення в умовах змодельованих виробничо-технологічних ситуацій.

24. Складова професійної підготовки майбутніх фахівців, вид дослідницької діяльності, що виконується в поза навчальний час і носить добровільний характер, – це...

- а) науково-дослідницька робота студентів/здобувачів;
- б) навчально-дослідницька робота студентів/здобувачів;
- в) самостійна робота студентів/здобувачів;
- г) індивідуальне науково-дослідницьке завдання.

25. За дидактичними завданнями лекції класифікують за такими видами:

- а) вступна, тематична, настановча, оглядова, заключна, лекція-консультація;
- б) вступна, тематична, заключна, лекція-діалог, класична;
- в) проблемна, лекція-візуалізація, бінарна, із задалегідь запланованими помилками;
- г) лекція-дискусія, проблемна лекція, тематична, оглядова;

26. Соціально-педагогічна адаптація студентства –це...

а) засвоєння молоддю норм дорослого життя, включення в систему міжособистісних стосунків у суспільстві;

б) засвоєння молодію особою норм студентського життя, включення в систему міжособистісних стосунків групи;

в) анатомо-фізіологічна перебудова організму;

г) процес самоствердження особистості в соціумі.

27. Навчальна програма визначає:

а) перелік основних галузей знань за роками навчання, максимальне аудиторне навантаження здобувачів вищої освіти, систему ціннісних орієнтацій;

б) мету і завдання вивчення навчальної дисципліни, перелік компетентностей, програмні результати, тематичний план, навчально-методичне забезпечення;

в) структурно-логічну схему підготовки фахівців;

г) уміння та навички (розумові, практичні, загальнонавчальні, предметні), досвід творчої діяльності, систему цінностей, які покликана формувати в здобувачів та чи інша дисципліна.

28. Мета діяльності органів студентського самоврядування у ЗВО полягає у:

а) створенні умов для самореалізації молоді в інтересах кожної окремої особистості, суспільства, держави;

б) забезпеченні внутрішнього управління ЗВО;

в) сприянні академічній мобільності здобувачів;

г) здійсненні контролю за освітнім процесом у ЗВО.

29. Університетська система вищої освіти провідних країн світу (зокрема, США, Великобританії) включає:

а) багатопрофільні університети;

б) дослідницькі університети;

в) відкриті університети;

г) міжнародний університет.

30. Оберіть твердження, яке вказує на правильне співвідношення між «методом» та «прийомом» навчання:

а) метод навчання реалізується завдяки окремим прийомам;

б) метод є складовою прийому;

в) прийом і метод навчання – поняття тотожні, між ними немає різниці;

г) правильної відповіді немає.

31. До обов'язкових складових навчального плану належать:

а) навчальні програми дисциплін, конкретні форми проведення занять, навчально-методичне забезпечення курсів;

б) графік навчального процесу, план навчального процесу, підручники і посібники;

в) реквізити, графік освітнього процесу, план освітнього процесу, цикли дисциплін підготовки фахівця (обов'язкова та вибіркова компоненти);

г) реквізити, навчальні програми нормативних дисциплін, графік освітнього процесу, державна атестація.

32. Колоквіум – це:

а) форма навчального заняття, що здійснюється у формі бесіди викладача зі здобувачами вищої освіти з метою перевірки рівня засвоєння знань, оволодіння уміннями й навичками з окремої теми чи розділу;

б) форма навчального заняття, що являє собою логічно завершений, науково обґрунтований, систематизований виклад певного питання, теми чи розділу навчального предмету;

в) частина модульної технології;

г) форма навчального заняття, що полягає у наданні здобувачам вищої освіти потрібної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь.

33. Визначте вид лекції. Ця лекція орієнтується на виклад і пояснення студентам/здобувачам наукової інформації, яку потрібно осмислити і запам'ятати. У ній всебічно й системно розкривається програмовий матеріал, виділяються провідні аспекти вивчення кожної наукової проблеми, виявляються взаємозв'язки між окремими частинами лекційного курсу.

а) настановча;

б) тематична;

в) вступна;

г) інструктивна;

г) підсумкова;

д) оглядова.

34. Викладач ЗВО здійснює педагогічну діяльність у таких напрямках:

а) навчальна, навчально-методична, організаційно-методична, науково-дослідницька, виховна діяльність;

б) навчальна, профорієнтаційна, соціальна, науково-дослідницька, дозвілєва діяльність;

в) методична, організаційна, спортивно-масова, навчально-дослідницька, науково-дослідницька діяльність;

г) управлінська, організаційна, фізкультурно-оздоровча, виховна, навчальна діяльність.

35. Читання лекції вимагає дотримання таких вимог:

а) ясність викладення думок та активізація мислення слухачів;

б) аналіз різних поглядів у розв'язанні поставлених проблем;

в) надання студентам/здобувачам можливості фіксувати інформацію в повному обсязі;

г) установлення контакту з аудиторією;

д) використання наочності, роздаткових матеріалів, технічних засобів;

е) доказовість і аргументованість висловлюваних суджень.

36. Форма навчального заняття, що передбачає надання студентам/здобувачам потрібної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь і навичок шляхом відповіді викладача на поставлені конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень, - це

- а) лабораторне заняття;
- б) практичне заняття;
- в) індивідуальне навчальне заняття;
- г) консультація;
- г) колоквіум.

37. Установіть взаємозв'язок між поняттями «освітні технології», «педагогічні технології», «технології навчання», «педагогічна техніка» від загального до конкретного:

а) педагогічні технології (ПТ) → освітні технології (ОТ) → педагогічна техніка (ПТ-ка) → технології навчання (ТН);

б) технології навчання (ТН) → педагогічна техніка (ПТ-ка) → освітні технології (ОТ) → педагогічні технології (ПТ);

в) освітні технології (ОТ) → педагогічні технології (ПТ) → технології навчання (ТН) → педагогічна техніка (ПТ-ка);

г) педагогічна техніка (ПТ-ка) → технології навчання (ТН) → педагогічні технології (ПТ) → освітні технології (ОТ).

38. Із визначеного переліку оберіть виключно теоретичні методи педагогічного дослідження:

а) аналіз літератури, архівних матеріалів, продуктів діяльності людини; спостереження; побудова гіпотез; науково-педагогічна експедиція;

б) педагогічний експеримент; порівняння; індукція і дедукція; аналіз понятійно-термінологічної системи;

в) тестування; шкалування; самоспостереження; прогнозування;

г) аналіз понятійно-термінологічної системи; метод аналогії; прогнозування; моделювання.

39. Зміст вищої освіти визначається такими документами:

а) навчальний план, навчальна програма, підручники, посібники;

б) Закон України «Про вищу освіту», навчальний план, навчальна програма;

в) Закон України «Про вищу освіту», статут ЗВО, навчальний план, навчальний посібник;

г) навчальний план, навчальна програма, навчальний посібник, індивідуальний план студента.

40. Ознаками технології навчання є:

а) діагностичне цілепокладання і результативність;

б) алгоритмізованість, проєктованість, відтворюваність, персоніфікованість;

в) цілісність і керованість, коригованість, стандартизованість, результативність;

г) діагностичне цілепокладання, проєктованість, керованість, алгоритмізованість, результативність.

41. Назвіть методи контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів/здобувачів.

а) усне опитування;

б) поточний контроль;

- в) тестовий контроль;
- г) попередній контроль;
- г) консультація;
- д) модульна контрольна робота;
- е) самоконтроль.

42. Консультація - це..

а) форма навчального заняття, що передбачає надання студентам/здобувачам потрібної допомоги у засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь і навичок шляхом відповіді викладача на поставлені конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень;

б) форма навчального заняття, що здійснюється у формі бесіди викладача зі студентами/здобувачами з метою перевірки знань;

в) форма навчального заняття, у процесі якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем і до яких студенти/здобувачі готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань (рефератів);

г) форма навчального заняття, що наближує навчальний процес до реального життя, забезпечуючи практичну спрямованість навчання.

43. Перевагами тестового контролю є:

- а) виключення суб'єктивності в оцінці знань;
- б) ймовірність випадкового вибору правильної відповіді;
- в) універсальність, охоплення всіх стадій процесу навчання;
- г) можливість автоматизації перевірки;
- г) стандартизація мислення без врахування рівня розвитку особистості;
- д) результати тестування завдяки особливій організації можуть бути представлені у більш диференційованому вигляді, який містить множину градацій оцінки.

44. Зміст вищої освіти – це..

а) певний обсяг наукових і системних знань, умінь і навичок, інших компетентностей, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодівають студенти/здобувачі у процесі навчання у ЗВО;

б) сукупність дисциплін гуманітарного та соціально-економічного циклу, які підлягають вивченню студентами/здобувачами у ЗВО;

в) певний обсяг знань, а також світоглядних і морально-етичних ідей, якими оволодівають студенти/здобувачі у процесі вивчення фахових дисциплін;

г) сукупність навчальних дисциплін, що спрямовані на ознайомлення студентів/здобувачів з різними галузями виробництва, пізнання суті основних технологічних процесів.

45. Куратор академічної групи - це

- а) наставник і організатор, вихователь і консультант для студентів/здобувачів окремої групи;
- б) найманий працівник, зайнятий професійною організаторською діяльністю в установах освіти;

в) викладач, який забезпечує організацію освітнього процесу у виші;

г) працівник ЗВО, який надає тьюторську допомогу студентам/здобувачам.

46. Зміст діяльності куратора академічної групи регламентується такими документами,

як:

- а) Статут закладу вищої освіти;
- б) «Концепція виховання дітей та молоді у національній системі освіти»;
- в) Конституція України;
- г) Закон України «Про вищу освіту»;
- д) інструктивно-методичні документи Міністерства освіти і науки України;
- е) положення, розроблені структурними ланками ЗВО.

47. Дайте характеристику основних моделей університету XXI століття

48. Запропонуйте шляхи удосконалення організації самостійної роботи студентів/здобувачів у ЗВО.

49. Укладіть хронологічну таблицю «Генеza класичного університету в українських землях Російської й Австро-Угорської імперій». Визначте спільне й відмінне в організації освітнього процесу у вітчизняних університетах XIX – початку XX століття.

50. Користуючись Національною рамкою кваліфікацій (7 рівень), сформулюйте компетентності та програмні результати навчання дисципліни, що складає цикл професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти.

Варіант 2

1. Педагогіка вищої школи – це ...

а) наука про навчання та виховання студентів/здобувачів, формування особистості фахівця вищої кваліфікації;

б) суспільно-гуманітарна наука, що виникла на базі загальної (шкільної) педагогіки;

в) галузь педагогічної науки, що вивчає педагогічні закономірності й засоби організації та здійснення освітнього процесу (самоосвіти), навчання і виховання (самовиховання), розвитку (саморозвитку) і професійної підготовки студентів/здобувачів до певного виду діяльності й суспільного життя;

г) наука про проектування, організацію і проведення освітнього процесу, із обов'язковим застосуванням комфортних умов для викладача і здобувачів вищої освіти.

2. Предметом педагогіки вищої школи є:

а) процес навчання фахівця вищої кваліфікації різних галузей економіки, науки, техніки, культури, освіти тощо;

б) процес професійної підготовки фахівця вищої кваліфікації різних галузей економіки, науки, техніки, культури, освіти тощо;

в) визначення, обґрунтування законів, закономірностей, причинно-наслідкових зв'язків освітнього процесу в ЗВО;

г) освітній процес та процес професійної підготовки фахівців в умовах ЗВО.

3. Педагогіка вищої школи покликана виконувати такі функції:

а) аналітичну (теоретичне вивчення, опис, аналіз педагогічних явищ і процесів у вищій школі, встановлення причинно-наслідкових зв'язків між ними; аналіз, узагальнення та інтерпретація передового педагогічного досвіду);

б) прогностичну (забезпечення наукового обґрунтування цілей, планування та організація педагогічного процесу, ефективного керівництва освітньою політикою);

в) гуманістичну (гуманізація виховання, створення умов для вияву обдарованості і талантів, формування гуманної особистості);

г) проєктивно-конструктивну (розроблення та впровадження в педагогічну практику інноваційних технологій навчання і виховання та результатів науково-педагогічних досліджень).

4. Статут ЗВО включає такі розділи:

а) Загальні положення.

б) Структура і управління університету.

в) Співробітники університету .

г) Діяльність університету.

г) Права університету.

д) Бібліотека університету.

е) Фінансово-господарська діяльність університету.

е) Міжнародне співробітництво;

ж) Громадські організації;

з) Студенти і аспіранти.

5. Порядок створення, реорганізації, ліквідації, ліцензування, атестації та акредитації ЗВО, здійснення державного контролю за якістю підготовки фахівців закладів вищої освіти встановлює:

а) Кабінет Міністрів України;

б) Міністерство освіти і науки України;

в) Віце-прем'єр-міністр України;

г) Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти.

6. Порядок організації освітнього процесу, форми навчання та контролю за набуттям студентами/здобувачами знань, порядок проведення атестації та тривалість канікул устанавлює:

а) Кабінет Міністрів України;

б) Міністерство освіти і науки України;

в) Віце-прем'єр-міністр України;

г) Заклад вищої освіти.

7. Педагогічна технологія – це

а) цільова, відносно завершена сукупність взаємозалежних циклів навчальної, виховної та освітньо-розвивальної взаємодії;

б) продумана в усіх деталях модель педагогічної діяльності з проєктування, організації та проведення освітнього процесу з безумовним забезпеченням комфортних умов для викладача і студентів/здобувачів;

в) процес підготовки та передавання інформації, який відкриває нові варіанти навчання, пов'язані з унікальними можливостями сучасних засобів навчання;

г) технологія, що виробляє найціннішу людську якість – стійкість у боротьбі з труднощами.

8. До основних категорій педагогіки вищої школи належать:

- а) педагогічна концепція;
- б) розвиток;
- в) виховання;
- г) ефективність;
- г) якість;
- д) надійність;
- е) валідність;
- е) педагогічний процес;
- ж) навчання.

9. Викладач закладу вищої освіти покликаний виконувати такі функції:

- а) управлінську;
- б) організаторську;
- в) виховну;
- г) розвивальну;
- г) соціалізацій;
- д) спонукання;
- е) профорієнтаційну;
- е) акумулювання суспільної думки.

10. «Студентство» – це

а) частина дорослого населення, яка об'єднується поняттям молодь, і виховання якої є обов'язком педагогів вищої школи;

б) частина дорослого населення, що характеризується особливими умовами життя, праці, побуту, особливою суспільною поведінкою і психологією, для якої набуття знань і підготовка себе для майбутньої професійної діяльності в суспільному виробництві, науці і культурі є головним і здебільшого єдиним заняттям;

в) частина дорослого населення, якій притаманний спільний комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей;

г) частина дорослого населення, яка досягла повноліття.

11. «Вікові особливості студентів/здобувачів» – це

- а) фізичні властивості, притаманні більшості людей одного віку;
- б) комплекс фізичних, пізнавальних, інтелектуальних, мотиваційних, емоційних властивостей, які притаманні більшості людей одного віку;
- в) інтелектуальні властивості, які притаманні більшості людей одного віку;
- г) мотиваційні властивості, які притаманні більшості людей одного віку.

12. Згідно з Положенням "Про організацію освітнього процесу у вищих навчальних закладах", самостійна робота студента/здобувача є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Серед функцій самостійної роботи виокремлюють.

- а) пізнавальну;
- б) самостійну;
- в) виховну;
- г) коригувальну;

- г) прогностичну;
- д) комунікативну;
- е) розвивальну;
- є) діагностичну.

13. Дидактика вищої школи – це

- а) наука про навчання і виховання здобувачів вищої освіти;
- б) наука про органічну єдність і взаємозв'язок викладання і учіння;
- в) галузь педагогіки, яка вивчає і досліджує проблеми освіти і навчання у ЗВО;
- г) наука про закономірності навчання і виховання студентів/здобувачів, а також їхню наукову і професійну підготовку як фахівців відповідно до вимог держави;

14. Форма організації навчання – це

- а) продумана в деталях модель спільної педагогічної діяльності з проектування, організації і реалізації освітнього процесу;
- б) система організації навчально-виховної діяльності здобувачів вищої освіти, в основі якої лежить органічна єдність і взаємозв'язок викладання і учіння, які спрямовані на досягнення цілей навчання і виховання;
- в) діяльність педагога в освітньому процесі, спрямована на формування і розвиток особистості вихованців;
- г) обмежена в просторі діяльність викладача і студентів/здобувачів, яка відбувається за встановленим порядком у певному режимі;

15. Визначте для кожної з наведених форм навчання її основне призначення (відповідь подайте у вигляді цифри та літери):

1. Семінарське заняття.
2. Лекція вдвох.
3. Виробничо-технологічна практика.
4. Навчально-ділова гра.
5. Лабораторне заняття.

- а) моделювати реальні професійні ситуації обговорення теоретичних і практичних питань представниками різних наукових шкіл та залучати до мисленевого пошуку аудиторію;
- б) формувати у здобувачів уміння і навички практичного застосування теоретичних положень шляхом індивідуального виконання завдань;
- в) сприяти оволодінню здобувачами практичними вміннями і навичками роботи з устаткуванням, обчислювальною технікою, а також методикою експериментальних досліджень;
- г) формувати у здобувачів уміння і навички виконувати трудові і виробничі процеси в цілому, набути досвіду роботи на виробництві;
- г) вчити здобувачів самостійно приймати рішення в умовах змодельованих виробничо-технологічних ситуацій.

16. Визначте вид лекції. Лекція орієнтується на виклад і пояснення здобувачам наукової інформації, яку потрібно осмислити і запам'ятати. У ній усебічно й системно розкривається програмовий матеріал, виділяються провідні аспекти вивчення кожної наукової проблеми, виявляються взаємозв'язки між окремими частинами лекційного курсу.

- а) настановча;
- б) тематична;
- в) вступна;
- г) оглядова.

17. Лекція у ЗВО виконує такі функції:

- а) методологічну;
- б) інформаційну (освітню);
- в) орієнтаційну;
- г) мотиваційну;
- г) розвивальну;
- д) виховну;
- е) проєктувальну.

18. Читання лекції вимагає дотримання таких вимог:

- а) ясність викладення думок та активізація мислення слухачів;
- б) аналіз різних поглядів у розв'язанні поставлених проблем;
- в) надання студентам/здобувачам можливості фіксувати інформацію в повному обсязі;
- г) установлення контакту з аудиторією;
- д) використання наочності, роздаткових матеріалів, технічних засобів;
- е) доказовість й аргументованість висловлюваних суджень.

19. Форма навчального заняття, що передбачає надання здобувачам потрібної допомоги в засвоєнні теоретичних знань і виробленні практичних умінь і навичок шляхом відповіді викладача на поставлені конкретні запитання або пояснення окремих теоретичних положень, - це

- а) лабораторне заняття;
- б) практичне заняття;
- в) індивідуальне навчальне заняття;
- г) консультація.

20. Технологія, суть якої полягає у використанні конкретних випадків (ситуацій) для спільного аналізу, обговорення або вироблення рішень здобувачами з певного розділу навчальної дисципліни, - це

- а) кейс-технологія;
- б) ділова гра;
- в) тренінг;
- г) навчальний проєкт.

21. До форм навчально-дослідницької роботи здобувачів вищої освіти належать:

- а) виступи студентів/здобувачів із науковими повідомленнями на лекції, семінарському занятті; участь у студентських науково-практичних конференціях, підготовка рефератів;
- б) написання рефератів з конкретної теми; виступи з науковими повідомленнями на лекціях і семінарських заняттях; виконання нетипових завдань дослідницького характеру під час практики; підготовка і захист курсових і магістерських робіт

в) участь у роботі предметних наукових гуртків; публікація результатів наукових досліджень у пресі; розроблення методичних матеріалів з використанням дослідницьких методів;

г) участь у дискусіях з наукової проблеми; проведення досліджень у межах творчої співпраці кафедр; написання статей; участь у конкурсах на кращу наукову роботу.

22. З огляду на місце і час проведення самостійної роботи студентів/здобувачів, характер керівництва нею з боку викладача і спосіб здійснення контролю за її результатами виокремлюють:

а) самостійну роботу студентів/здобувачів на аудиторних заняттях, позааудиторну самостійну роботу, індивідуальні заняття з викладачем;

б) обов'язкову, бажану, добровільну;

в) репродуктивну, реконструктивну, творчу;

г) навчально-пізнавальну і професійну.

23. Із наведеного переліку послідовно відберіть принципи, методи, форми організації навчання (відповідь подайте у вигляді цифри та літери):

а) принципи навчання;

б) методи навчання;

в) форми навчання.

1. дискусія;

2. науковість навчання;

3. семінар;

4. екскурсія;

5. бесіда;

6. олімпіада;

7. урахуванні вікових та індивідуальних особливостей студентів/здобувачів;

8. самостійне спостереження;

9. конкурс;

10. пояснення.

24. Назвіть твердження, які не є принципами навчання:

а) принцип науковості;

б) принцип системності та послідовності;

в) принцип доступності викладання;

г) принцип зв'язку з життям;

г) принцип забезпечення єдності освітніх, розвивальних і виховних функцій навчання;

д) принцип згуртування і стимулювання;

е) принцип зворотнього зв'язку;

е) принцип міцності знань, умінь і навичок;

ж) принцип свідомості і активності.

25. До позааудиторних форм роботи у ЗВО належать:

а) гуртки, факультативи, секції, клуби за інтересами, спортивні товариства, участь у громадських організаціях;

б) гуртки, факультативи, секції, клуби за інтересами, спортивні товариства, виробнича

практика;

в) гуртки, факультативи, секції, клуби за інтересами, спортивні товариства, індивідуальні заняття;

г) гуртки, факультативи, секції, клуби за інтересами, спортивні товариства, просемінари.

26. Процес залучення особистості до професії, що знаходить вияв у набутті знань, умінь, навичок, інших компетентностей, необхідних для майбутньої професії, пристосуванні до особливостей навчання у ЗВО, загального змісту та окремих компонентів освітнього процесу – це

а) професійна адаптація студентів/здобувачів у ЗВО;

б) дидактична адаптація студентів/здобувачів;

в) соціально-психологічна адаптація студентів/здобувачів у ЗВО;

г) соціальна адаптація студентів/здобувачів.

27. У закладах вищої освіти обов'язковим компонентом професійної підготовки здобувачів є практична підготовка. Установіть відповідність запропонованих видів практичної підготовки та їх характеристики у вигляді цифри і літери.

а) Має своїм завданням ознайомити студента/здобувача з його майбутньою спеціальністю шляхом виконання обов'язків дублера, помічника фахівця. Це дає змогу глибше проникнути в зміст і технологію майбутньої професійної діяльності.

б) У процесі цієї практики студенти/здобувачі старших курсів виконують за спеціальністю весь цикл основних робіт, перебуваючи на робочих місцях, вивчаючи значну за обсягом ділянку виробництва і набуваючи навичок організації, управління і контролю. Під час переддипломної практики студенти/здобувачі готують матеріали до дипломного проекту або випускної роботи.

в) Має на меті поглибити і закріпити теоретичні знання студентів/здобувачів, виробити навички практичної і дослідницької роботи, ознайомити із сучасним обладнанням. Здійснюється на молодших курсах, як правило, в майстернях, лабораторіях, на різних навчальних полігонах, у навчально-дослідних господарствах, у клініках та інших навчально-допоміжних підрозділах ЗВО. Форми проведення цієї практики можуть бути різними: екскурсія на підприємство чи в установу, самостійне вивчення їх діяльності шляхом спостереження чи бесід з працівниками, практична робота на виробництві чи на робочому місці тощо.

1. Навчальна практика

2. Навчально-виробнича практика

3. Виробнича практика

28. Метод навчання, що полягає у повторенні певних дій та операцій, під час яких у студентів/здобувачів виробляються вміння та навички застосування набутих знань на практиці – це...

а) інструктаж;

б) демонстрування;

в) лабораторний метод;

г) пояснення;

г) пояснювально-ілюстративна лекція;

д) виробнича практика.

29. Які з наведених методів належать до проблемних:

- а) евристична бесіда;
- б) вправи;
- в) інформаційна лекція;
- г) катехізична бесіда;
- г) дослідницька лабораторна робота.

30. Оберіть твердження, яке вказує на співвідношення між «методом» та «прийомом»

навчання:

- а) метод навчання реалізується завдяки окремим прийомам;
- б) метод є складовою прийому;
- в) прийом і метод навчання – поняття тотожні, між ними немає різниці;
- г) правильної відповіді немає.

31. У практиці ЗВО найпоширенішими є такі технології навчання:

- а) програмоване навчання;
- б) кейс-технологія;
- в) ігрові технології навчання;
- г) інформаційні технології навчання;
- г) коучингова технологія навчання;
- д) пояснювально-ілюстративне навчання.

32. Викладач ЗВО здійснює педагогічну діяльність у таких напрямках:

- а) навчальна, навчально-методична, організаційно-методична, науково-дослідницька, виховна діяльність;
- б) навчальна, профорієнтаційна, соціальна, науково-дослідницька, дозвілєва діяльність;
- в) методична, організаційна, спортивно-масова, навчально-дослідницька, науково-дослідницька діяльність;
- г) управлінська, організаційна, фізкультурно-оздоровча, виховна, навчальна діяльність.

33. Нормативними документами, що відображають зміст освіти у вищій школі, є:

- а) накази, рішення вченої ради, методичні матеріали Міністерства освіти та науки України;
- б) накази ректора, навчальні програми, робочі плани;
- в) навчальні програми, навчальні плани, підручники та посібники;
- г) Закон України «Про вищу освіту», Статут вищого навчального закладу, штатний розпис.

34. Функціями контролю знань студентів/здобувачів є:

- а) навчальна, контролююча, керуюча, мотиваційна, виховна;
- б) контролююча, навчальна, діагностична, стимулювально-мотиваційна, розвивальна, виховна, прогностична, коригувальна;
- в) контролююча, навчальна, організаційна, соціалізуюча, стимулювальна, виховна, коригувальна.
- г) мотиваційна, інформувальна, культурологічна, виховна, розвивальна.

35. Назвіть методи контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів/здобувачів.

- а) усне опитування;
- б) поточний контроль;

- в) тестовий контроль;
- г) попередній контроль;
- г) консультація;
- д) модульна контрольна робота;
- е) самоконтроль.

36. Педагогічний експеримент охоплює такі етапи:

- а) природний;
- б) лабораторний;
- в) контрольний;
- г) констатувальний;
- г) пошуковий;
- д) формувальний.

37. Перевагами тестового контролю є:

- а) виключення суб'єктивності в оцінці знань;
- б) ймовірність випадкового вибору правильної відповіді;
- в) універсальність, охоплення всіх стадій процесу навчання;
- г) можливість автоматизації перевірки;
- г) стандартизація мислення без урахування рівня розвитку особистості;
- д) результати тестування завдяки особливій організації можуть бути представлені у більш диференційованому вигляді, який містить множину градацій оцінки.

38. Контроль за навчально-пізнавальною діяльністю здобувачів вищої освіти у позанавчальний час передбачає:

- а) перевірку перебігу виконання домашніх завдань, науково-дослідних робіт, конспектів лекцій і рекомендованої літератури; індивідуальну співбесіду під час консультації;
- б) вибіркове усне опитування перед початком занять;
- в) проведення семестрових заліків; семестрових іспитів; річних підсумкових заліків; річних підсумкових іспитів;
- г) фронтальне стандартизоване опитування за картками, тестами протягом 5-10 хв.

39. До обов'язкових складових навчального плану належать:

- а) навчальні програми дисциплін підготовки фахівця, конкретні форми проведення занять, навчально-методичне забезпечення курсів;
- б) графік навчального процесу, план навчального процесу, підручники і посібники;
- в) реквізити, графік навчального процесу, план навчального процесу, цикли дисциплін підготовки фахівця;
- г) реквізити, навчальні програми нормативних дисциплін, графік навчального процесу, державна атестація.

40. Нормативна частина навчального плану включає:

- а) групу гуманітарних та соціально-економічних дисциплін;
- б) групу фундаментальних дисциплін;
- в) групу гуманітарних, соціально-економічних та фундаментальних дисциплін;
- г) обов'язкову компоненту та компоненту вільного вибору здобувача.

41. В Україні діють заклади вищої освіти таких типів:

- а) університет, академія, інститут, коледж;
- б) дослідницький університет, інститут, коледж, вищий навчальний заклад I-II рівнів акредитації;
- в) національний університет, державний університет, інститут підвищення кваліфікації;
- г) університет, академія, технікум, коледж, ліцей.

42. Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» чинними є такі документи про вищу освіту (відповідно до рівнів вищої освіти):

- а) диплом бакалавра, диплом спеціаліста, диплом магістра;
- б) диплом молодшого бакалавра, диплом бакалавра, диплом магістра, диплом доктора філософії, диплом доктора наук;
- в) диплом молодшого бакалавра, диплом бакалавра, диплом спеціаліста, диплом магістра;
- г) диплом молодшого бакалавра, диплом бакалавра, диплом спеціаліста, диплом магістра, диплом доктора філософії, диплом доктора наук.

43. Куратор академічної групи виконує такі функції:

- а) освітню, виховну, культурологічну;
- б) виховну, аналітичну, мотиваційну, корегувальну;
- в) аналітичну, організаторську, комунікативну, функцію соціалізації;
- г) освітню, управлінську, профорієнтаційну, комунікативну.

44. Організаційно-методичне забезпечення виховної роботи на факультетах ЗВО здійснюють:

- а) викладачі;
- б) заступник декана з виховної роботи;
- в) завідувачі кафедр;
- г) декан факультету.

45. Академічна мобільність - це

- а) окрема предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених дисциплін, за якими здійснюється професійна підготовка;
- б) можливість учасників навчального процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність в іншому ЗВО на території України чи поза її межами;
- в) процедура визнання спроможності юридичної особи здійснювати освітню діяльність за певною спеціальністю;
- г) динамічна комбінація знань, умінь і навичок здобувачів вищої освіти.

46. До форм навчально-дослідницької діяльності здобувачів вищої освіти належать:

- а) виступи із науковими повідомленнями на лекції, семінарському занятті; участь у студентських науково-практичних конференціях, підготовка рефератів;
- б) написання рефератів з конкретної теми; виступи з науковими повідомленнями на лекціях і семінарських заняттях; виконання нетипових завдань дослідницького характеру під час практики; підготовка і захист курсових і магістерських робіт
- в) участь у роботі предметних наукових гуртків; публікація результатів наукових досліджень у пресі; розроблення методичних матеріалів з використанням дослідницьких методів;

г) участь у дискусіях з наукової проблеми; проведення досліджень у межах творчої співпраці кафедр; написання статей; участь у конкурсах на кращу наукову роботу.

47. Назвіть особливості організації освітнього процесу дослідницького університету В.Ф. Гумбольдта.

48. Розкрийте підходи до реалізації автономії й академічних свобод у процесі становлення модерного університету. Проведіть паралелі із законодавством України про вищу освіту.

49. Як досягти того, щоб на всіх етапах проведення лекції здобувачі зберігали високу працездатність і активність? (запропонуйте власні шляхи вирішення проблеми)

50. Розкрийте потенціал он-лайн ресурсів як засобу організації контролю навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти в умовах становлення суспільства smart.